

Valsts augu aizsardzības dienesta informācija par stādāmā materiāla, kartupeļu un noteikto sugu sēklu tirgotāju pienākumiem

[¹ 15.pants] Pēc VAAD pieprasījuma nodrošināt piekļuvi ar fitosanitārajai kontrolei pakļauto visu sugu stādāmo materiālu (t.sk.stādi, sīpoli, bumbuļsīpoli, sīksīpoli, sakneņi, potzari, potcelmi, turpmāk - stādi) un noteikto sugu sēklu**, saistītajām:

- telpām un to apkārtnē,
- elektroniskajām vai papīra formāta informācijas pārvaldības sistēmām (saistībā ar augu pasēm un dokumentāciju par augu iegādi un tālāku pārdošanu);
- augiem.

Par normatīvo aktu prasību neizpildi, saskaņā ar Augu aizsardzības likuma 23.panta 1.punktu Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD) tiesīgs piemērot administratīvo sodu.

I Atpakaļizekojamības nodrošināšana

[² 69.pants] Atpakaļizekojamības sistēma ir iekšējā uzņēmuma sistēma, pēc kuras var noteikt, ar kādu dokumentāciju (pavadzīmēm) augi ir saņemti veikalā, un, ja veikals izplatīja šos augus tālākai komerciālai darbībai, svarīgi dokumentāli pierādīt, kur konkrētas partijas augi ir piegādāti.

1. Atpakaļizekojamības nodrošināšana, ja augus izplata galalietotājam

1.1. Ja tirdzniecības vieta izplata stādus galalietotājam:

1. glabā pavaddokumentus, saistītos ar stādu saņemšanu, piemēram, pavadzīmes;
2. ja katram stādam vai iepakojumam tirdzniecības vietā ir pievienota augu pase, tad augu pases informācija atsevišķi nav jāglabā;
3. ja augu pase tirdzniecības vietā stādiem nav pievienota (piem., vairākiem stādiem bija pievienota viena augu pase, bet stādus vai stādu iepakojumu tirgo pa vienam, vai augu pases informācija bija norādīta uz kastes vai plēves vai tml. un kuru noņēma), jānodrošina, ka konkrētos stādus var sasaistīt ar augu pases informāciju un/vai dokumentāciju par stādu saņemšanu.

! Jāatceras, ka bakteriālās iedegas saimniekaugiem tirdzniecības vietā obligāti jābūt augu pasei katram stādam vai saišķim, ja stādus izplata saišķos (skat. šī materiāla II nodaļu).

1. 2. Ja tirdzniecības vieta izplata sēklas galalietotājam:

1. glabā pavaddokumentus, saistītos ar sēklu saņemšanu, piemēram, pavadzīmes;
2. ja katrai sēklu sīkpaciņai tirdzniecības vietā ir pievienota augu pase, tad augu pases informācija atsevišķi nav jāglabā;
3. ja augu pase sēklu sīkpaciņai nav pievienota (piem., kastei ar vienas sugas sēklu sīkpaciņām, bija pievienota viena augu pase, bet tiek tirgotas sīkpaciņas) augu pases informācija ir jāglabā; jānodrošina, ka konkrēto sēklu partiju var sasaistīt ar augu pases informāciju un/vai dokumentāciju par sēklu saņemšanu.

2. Atpakaļizekojamības nodrošināšana, ja augus izplata komerciālām vajadzībām: citiem veikaliem, apzaļumotājiem, pakalpojumu sniedzējiem u.c.

2.1. Ja tirdzniecības vieta piegādā augus komerciālām vajadzībām ar oriģinālajām augu pasēm, kuras pievienotas atbilstoši, tad augu pases informācija papildus nav jāglabā. Piemēram:

- ja stādiem uz katra poda ir augu pase;
- ja pārdod paleti ar stādiem, uz paletes ir augu pase;
- ja pārdod sīksīpolu maisu, kuram pievienota augu pase;
- ja uz katras sēklu sīkpaciņas ir augu pase;
- ja sēklu iepakojumam ir augu pase, un to pārdod tālāk. utt.

Jāglabā pavaddokumentus, saistītus ar augu saņemšanu, piemēram, pavadzīmes;

Jāglabā pavaddokumentus, saistītus ar augu piegādi, piemēram, pavadzīmes.

No šīs dokumentācijas jābūt saprotamam, no kuras partijas konkrēti augi ir piegādāti tālāk un kuram uzņēmumam.

2.2. Ja iepakojumu ar oriģinālajām augu pasēm sadala, tad, lai izplatītu augus komerciāliem nolūkiem, nepieciešams pievienot jaunas augu pases. Šajā gadījumā jāglabā sekojoša informācija:

- informāciju par uzņēmumu, no kura ir saņemta augu partija (piem.pavadzīme);
- oriģinālās augu pases informāciju (A, B, C, D elementi var būt norakstīti, nofotografēti utt.).
- informāciju par uzņēmumu, kam ir piegādāti augi;
- informācija par partijai pievienoto augu pasi. Jaunajā augu pasē aiz D elementa (izcelsme) norāda oriģinālās augu pases izcelsmes valsti;

Dokumentāciju glabā trīs gadus no saņemšanas vai piegādes brīža. Tā var būt glabāta papīra formātā vai elektroniski.

II Augu pases formāts

[² 79.pants] **Augus komerciālam nolūkam tirdzniecības vietā jāpiegādā ar augu pasi.**

Augu pase ir dokuments (etiķetes formā), kas apliecina, ka augi ir audzēti stādaudzētavā, kura ir:

- reģistrēta nacionālajā augu aizsardzības organizācijā (Latvijā – Valsts augu aizsardzības dienestā),
- augiem tiek veiktas nepieciešamās pārbaudes, kas nodrošina, ka tie ir brīvi no Savienības karantīnas organismiem, aizsargājamās zonas karantīnas organismiem (turpmāk - augu karantīnas organismi) un regulētiem nekarantīnas organismiem, kuru izplatība ievērojami samazina stādāmā materiāla kvalitāti.

[² 83.pants 1.punkts] **Augu pases formāts** ir vienots visās ES dalībvalstīs (taisnstūra vai kvadrāta formas) un tajā ir norādīta noteikta informācija: Augšējā kreisajā stūrī jābūt **ES karogam** – kas var būt krāsainā vai melnbaltā drukā, ar baltām zvaigznēm uz melna fona vai otrādi. Augšējā labajā stūrī jābūt vārdiem “Augu pase”, tiem jābūt norādītiem vienā no ES nacionālajām valodām un angļu valodā un atdalītiem ar slīpsvītru.

Burtu apzīmējums:

- A** – augu sugas botāniskais nosaukums
B – augu pases izdošanas valsts un reģistrācijas numurs Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā
C - izsekojamības kods (partijas Nr.)
D – augu izcelsmes valsts

[² 83.pants;⁵ 1., 2.pants; ⁶ 1.pants] Augu pases informācijai jābūt nodalītai no citas informācijas vai etiķetes. **Augu pase:**

1. ir izgatavota no piemērota ūdensizturīga materiāla, ja to pievieno ārpus telpām uzglabājamiem augiem (piestiprināta pie auga vai uzlīmes veidā);
2. var būt uzdrukāta uz kastes, poda, maisa un cita iepakojuma virsmas;
3. izņēmuma gadījumā var būt uz atsevišķas A4 formāta lapas, kas pievienota iepakojuma vienībai, ja augu pasi nav iespējams piestiprināt pie iepakojuma virsmas.

III Augu pasu pievienošana

[² 81.pants 1.punkts, ³ 64.punkts] **Augu pase var būt pievienota:**

- katram stādam - atsevišķi uz krāsainas etiķetes vai uz poda, vai
- stādu partijai – uz bretes, saišķa, saiņa, konteineru, paletes, kastes;
- sēklām: uz katras sēklu sīkpacīņas, vai kastes, vai saiņa.

[² 81.pants] **Augu pase var nebūt pievienota** katram stādam vai sēklu paciņai, ja augi ir sagatavoti izplatīšanai galalietotājam, izņemot bakteriālās iedegas saimniekaugus (skat. šī materiāla II nodaļu).

1.Latvijas izcelsmes stādāmā materiāla augu pasēs noteiktas šādas atkāpes:

Aiz A elementa var būt norādīta vairāk nekā viena suga - tikai augu kompozīcijām, sēklu maisījumiem un zema riska Latvijas izcelsmes stādiem, atsevišķos gadījumos jaunstādu ievadējiem no citām ES valstīm.

C elements (izsekojamības kods) tiek norādīts visiem stādiem.

2. **Citu ES dalībvalstu izcelsmes augu pasēs** C elements (izsekojamības kods) obligāti norādāms tikai:

- bakteriālās iedegas saimniekaugiem (norādīti šī materiāla IV nodaļā), kā arī:
- *Citrus*
- *Coffea*
- *Lavandula dentata* L.
- *Nerium oleander* L.
- *Olea europea* L.
- *Polygala myrtifolia* L.
- *Prunus dulcis*.

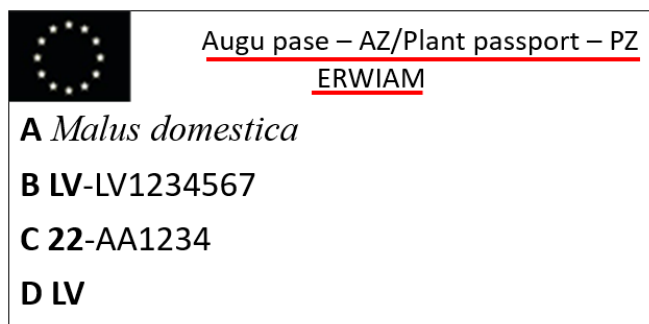
IV Atsevišķo grupu augu pārvietošana

1. Bakteriālās iedegas *Erwinia amylovora* (ERWIAM) saimniekaugu pārvietošana

Tirgojot bakteriālās iedegas saimniekaugus, augu pasei, kurā ir norāde „Augu pase – AZ / Plant passport – PZ ERWIAM” vai „Augu pase – AZ / Plant passport – PZ *Erwinia amylovora*” un bakteriālās iedegas zinātniskais nosaukums vai kods ERWIAM, jābūt piestiprinātai pie katra auga (vai augu saišķa, ja augi ir sastiprināti saišķī), **izplatot komerciālām vajadzībām un gala lietotājam.**

Bakteriālās iedegas saimniekaugi:

• korintes <i>Amelanchier</i>	• ābeles <i>Malus</i>
• krūmcidonijas <i>Chaenomeles</i>	• mespili <i>Mespilus</i>
• klintenes <i>Cotoneaster</i>	• Dāvida fotīnija <i>Photinia davidiana</i>
• vilkābeles <i>Crataegus</i>	• pirakantas <i>Pyracantha</i>
• cidonijas <i>Cydonia</i>	• bumbieres <i>Pyrus</i>
• eriobotrijas <i>Eriobotrya</i>	• pīlādži <i>Sorbus</i>

Norāde, ka augi ir audzēti atbilstoši aizsargājamaī zonai uz bakteriālo iedegu īpašajām prasībām

[⁴ III pielikuma a)1.punkts] **Valstu saraksts**, kurām ir piešķirts **aizsargājamās zonas statuss** uz bakteriālo iedegu *Erwinia amylovora*: Latvija, Igaunija, Spānija (izņemot noteiktos autonomus apgabalus un provinces), Francija (Korsika), Somija, Itālijas atsevišķas teritorijas, Īrija (izņemot Golfejas pilsētu), Lietuva, Slovēnija (izņemot noteiktus reģionus un komūnas) un Slovākija (izņemot noteiktos pagastus).

[⁴ X pielikuma 9.punkts] **Īpašas prasības, lai ievestu** bakteriālo iedegu *Erwinia amylovora* saimniekaugus aizsargājamā zonā.

Atļauts ievest:

- no valstīm, kuras ir aizsargājamās zonas;
- no citām ES valstīm, kurās bakteriālā iedega ir sastopama, bet tikai no oficiāli atzītām buferzonām.

Par Polijas oficiāli atzītām buferzonu stādaudzētavām lūdzam interesēties VAAD.

[² 80.pants, 83.pants 4.punkts]] Pārvietojot augus uz aizsargājamo zonu (Latviju) ir **nepieciešama augu pase ar norādi** „Augu pase – AZ /Plant Passport – PZ ERWIAM” vai „Augu pase – AZ /Plant Passport – PZ *Erwinia amylovora*”, vai vārdi “Augu pase – AZ” citā ES dalībvalsts valodā un / vai tikai angļu valodā “Plant Passport – PZ ERWIAM” vai “Plant Passport – PZ *Erwinia amylovora*”.

[² 88.pants] **Augu pasei ir jābūt piestiprinātai** pie katras nedalāmas tirdzniecības vienības. Ja tirgo pa vienam – tad augu pase jāpievieno katram augam. Ja augus tirgo saišķī – tad var būt viena augu pase, pievienota saišķim.

2. Augu podos, t.sk. garšaugu izplatīšana pārtikas veikalos

[² 79.pants] Lai izplatītu stādīšanai paredzētos augus, t.sk. garšaugus podiņos, ir nepieciešams pievienot augu pases.

Augu pasēm jābūt pievienotām vai nu uz katra podiņa vai partijai, sekojošo pārtikā lietojamo sugu augiem, t.sk. garšaugiem:

- baziliks (*Ocimum basilicum*),
- pētersīļi (*Petroselinum*),
- rozmarīns (*Rosmarinus*),
- piparmētra (*Mentha*),
- estragons (*Artemisia dracunculus*),
- laurs (*Laurus*),
- lavanda (*Lavandula*),
- majorāns (*Origanum majorana*),
- salvija (*Salvia officinalis*),
- timiāns (*Thymus vulgaris*),
- raudene jeb oregano (*Origanum vulgare*),
- asā paprika (*Capsicum annuum*).

Pamatojoties uz Latvijas audzētāju un tirdzniecības vietu pārstāvju lūgumu, izvērtējot fitosanitāro risku un ņemot vērā augu un augu augšanas īpašības, un organismu bioloģiju, pārējo sugu augiem podos, t.sk. garšaugiem, paredzētiem pārtikai, audzētiem Latvijā, Igaunijā vai Lietuvā var nepievienot augu pases, piegādājot tos pārtikas veikaliem Latvijas teritorijā. Citās ES dalībvalstīs audzētiem augiem, t.sk. garšaugiem podiņos, ir jābūt pievienotai augu pasei vismaz augu partijai.

3. Latvijā audzēto viengadīgo un divgadīgo puķu stādu piegāde Latvijas veikaliem un apzaļumošanas uzņēmumiem

[² 79.pants] Lai izplatītu stādīšanai paredzētos augus, ir nepieciešams pievienot augu pases.

Pamatojoties uz Latvijas audzētāju pārstāvju lūgumu, izvērtējot fitosanitāro risku un ņemot vērā augu īpašības un organismu bioloģiju, viengadīgo un divgadīgo puķu stādu piegādei Latvijas veikaliem un apzaļumošanas uzņēmumiem, var pievienot augu pasi, kurā ir norādītas pie A elementa - botāniskā nosaukuma visas sugas, kuras tiek piegādātas.

		Augu pase/ Plant passport	
A		<i>Celosia argenteum</i> <i>Coleus blumei</i> <i>Diascia barberae</i> <i>Dichondra argentea</i>	
B LV- LV1234567	C 23- AA12345	D LV	

Šis izņēmums no regulas prasībām neattiecas uz augsta riska augiem***. Augta riska augiem vajag pievienot augu pases, kurās A elementā ir norādīts viens botāniskais nosaukums.

***Minētās atsauces uz normatīvajiem aktiem:**

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK

² Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK

³ 2020. gada 17. decembra MK noteikumi Nr. 772 « Augu karantīnas noteikumi»

⁴ Komisijas īstenošanas regula (ES) 2019/2072 (2019. gada 28. novembris), ar ko paredz vienotus nosacījumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem īstenošanai, atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 690/2008 un groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/2019

⁵ Komisijas īstenošanas regula (ES) 2017/2313 (2017.gada 13.decembris) ar ko nosaka formāta specifikācijas augu pasei, kas nepieciešama pārvietošanai Savienības teritorijā, un augu pasei, kas nepieciešama ievešanai un pārvietošanai aizsargājamā zonā

⁶ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1770 (2020. gada 26. novembris) par stādāmu augu veidiem un sugām, uz ko neattiecina izņēmumu no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 prasības par izsekojamības kodu augu pasēs, un ar ko atceļ Komisijas Direktīvu 92/105/EEK

****Augu sugu saraksts, kuru sēklu pārvietošanai,**
saskaņā ar fitosanitāro prasību regulas (ES)2019/2072 XIII pielikumu, **nepieciešamas**
augu pases

1. graudaugi	5.dekoratīvo pavairošanas sēklas:	augu
- <i>Oryza sativa</i> L.	<i>Allium</i> L.	
2. dārzeņu sēklas:	<i>Capsicum annuum</i> L.	
<i>Allium cepa</i> L.	<i>Helianthus annuus</i> L.	
<i>Allium porrum</i> L.	<i>Prunus avium</i> L.	
<i>Capsicum annuum</i> L.	<i>Prunus armeniaca</i> L.	
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	<i>Prunus cerasus</i> L.	
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	<i>Prunus domestica</i> L.	
<i>Pisum sativum</i> L.	<i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D. A. Webb	
<i>Solanum lycopersicum</i> L.	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch,	
<i>Vicia faba</i> L.	<i>Prunus salicina</i> Lindley.	
3. lopbarības augu sēklas	6. augļukoku sēklas:	
<i>Medicago sativa</i> L.	<i>Prunus avium</i> L.,	
4. eļļas augu un šķiedraugu sēklas:	<i>Prunus armeniaca</i> L.,	
<i>Brassica napus</i> L.	<i>Prunus cerasus</i> L.,	
<i>Brassica rapa</i> L.	<i>Prunus domestica</i> L.,	
<i>Glycine max</i> (L.) Merrill	<i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D. A. Webb,	
<i>Helianthus annuus</i> L.	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch,	
<i>Linum usitatissimum</i> L.	<i>Prunus salicina</i> Lindley	
<i>Sinapis alba</i> L.		

***** Augsta riska augi *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) saimniekaugi, kuriem nedrīkst pievienot vienu augu pasi vairākām sugām, izplatot komerciālām vajadzībām**

<i>Acacia saligna</i> (Labill.) H. L. Wendl.	<i>Genista corsica</i> (Loisel.) DC.
<i>Acacia longifolia</i> (Andrews) Willd.	<i>Genista x spachiana</i> (syn. <i>Cytisus racemosus</i> Broom)
<i>Acacia dealbata</i> Link.	<i>Genista lucida</i> Cambess.
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	<i>Grevillea juniperina</i> L.
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	<i>Hebe</i>
<i>Anthyllis hermanniae</i> L.	<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G. Don
<i>Artemisia arborescens</i> L.	<i>Helicrysum stoechas</i> (L.) Moench
<i>Asparagus acutifolius</i> L.	<i>Heliotropium europaeum</i> L.
<i>Calicotome villosa</i> (Poiret) Link	<i>Juglans regia</i> L.
<i>Calicotome spinosa</i> (L.) Link	<i>Laurus nobilis</i> L.
<i>Camellia</i> spp.	<i>Lavandula</i> L.
<i>Catharanthus</i>	<i>Lonicera japonica</i> (L.) Thunb.
<i>Certis siliquastrum</i> L.	<i>Medicago sativa</i> L.
<i>Chenopodium album</i> L.	<i>Metrosideros excelsa</i> Sol. ex Gaertn.
<i>Cistus albidus</i> L.	<i>Myoporum insulare</i> R. Br.
<i>Cistus creticus</i> L.	<i>Myrtus communis</i> L.
<i>Cistus monspeliensis</i> L.	<i>Nerium oleander</i> L.
<i>Cistus salviifolius</i> L.	<i>Olea europaea</i> L.
<i>Coffea</i>	<i>Pelargonium</i>
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	<i>Petunia</i>
<i>Convolvulus cneorum</i> L.	<i>Phagnalon saxatile</i> (L.) Cass.
<i>Coprosma repens</i> A. Rich.	<i>Phillyrea latifolia</i> L.
<i>Coronilla glauca</i> L.	<i>Polygala myrtifolia</i> L.
<i>Coronilla valentina</i> L.	<i>Prunus</i> L.
<i>Cytisus scoparius</i> (L.) Link	<i>Quercus suber</i> L.
<i>Cytisus villosus</i> Pourr.	<i>Rhamnus alaternus</i> L.
<i>Dimorphoteca fruticosa</i> (L.)	<i>Rhododendron</i> spp. (izņemot <i>Rhododendron simsii</i> Planch.)
<i>Dodonaea viscosa</i> Jacq.	<i>Rosa canina</i> L.
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	<i>Rosa x floribunda</i>
<i>Eremophila maculata</i> F. Muell.	<i>Rosmarinus officinalis</i> L.
<i>Erigeron bonariensis</i> L.	<i>Spartium junceum</i> L.
<i>Erigeron sumatrensis</i> Retz.	<i>Streptocarpus</i>
<i>Erysimum</i>	<i>Teucrium capitatum</i> L.
<i>Euphorbia chamaesyce</i> L.	<i>Ulex europaeus</i> L.
<i>Euphorbia terracina</i> L.	<i>Ulex minor</i> Roth
<i>Euryops chrysanthemoides</i> (DC.) B.Nord.	<i>Veronica elliptica</i> L.
<i>Euryops pectinatus</i> (L.) Cass.	<i>Viburnum</i> spp.
<i>Ficus carica</i> L.	<i>Vinca</i>
<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl	<i>Vitis vinifera</i> L.
<i>Genista ephedroides</i> DC.	<i>Westringia fruticosa</i> (Willd.) Druce
	<i>Westringia glabra</i> L.